

**POSTĘPOWANIE
PRZED WOJEWÓDZKĄ KOMISJĄ
DO SPRAW ORZEKANIA
O ZDARZENIACH MEDYCZNYCH**

**Dorota Karkowska
Jacek Chojnacki**

ABC

a Wolters Kluwer business

**POSTĘPOWANIE
PRZED WOJEWÓDZKĄ KOMISJĄ
DO SPRAW ORZEKANIA
O ZDARZENIACH MEDYCZNYCH**

**Dorota Karkowska
Jacek Chojnacki**

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

ABC

a Wolters Kluwer business

Warszawa 2014

Stan prawny na 1 września 2014 r.

Recenzent

Prof. zw. dr hab. Włodzimierz Cezary Włodarczyk

Wydawca

Izabella Małecka

Redaktor prowadzący

Joanna Cybulska

Opracowanie redakcyjne

Dagmara Wachna

Łamanie

Wolters Kluwer

Projekt graficzny okładki i stron tytułowych

Maciej Sadowski

Autorami poszczególnych części są:

Dorota Karkowska – rozdziały I–V, X, Zakończenie

Jacek Chojnacki – rozdziały VI–IX, XI–XIII

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawolubni

SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ
Więcej na www.legalnakultura.pl
POLSKA IZBA KSIĄŻKI

© Copyright by Wolters Kluwer SA, 2014

ISBN: 978-83-264-3367-2

Wydane przez:

Wolters Kluwer SA

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. 22 535 82 00, fax 22 535 81 35

e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

*Najlepszą ideę można zaprzepaścić
przez jej niewłaściwe wykonanie.
Najlepsza ustawa nic nie znaczy,
jeśli nie wspiera jej dobre stosowanie.*

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	13
Przedmowa	15
Rozdział I	
Systemowe założenia pozasądowego orzekania o zdarzeniach medycznych	17
1. Ewolucja zasad odpowiedzialności cywilnej za szkody medyczne	17
2. Odpowiedzialność cywilna szpitala za osoby zatrudnione – uwagi ogólne	24
3. Koncepcja pozasądowego modelu orzekania o zdarzeniach medycznych w Polsce	31
4. Podsumowanie	38
Rozdział II	
Rzetelne postępowanie komisyjne	40
1. Uwagi ogólne	40
2. Rzetelne a uczciwe i sprawiedliwe postępowanie komisyjne	41
3. Aksjologiczne uwarunkowania rzetelnego postępowania	43
4. Szczególna forma postępowania komisyjnego	47
5. Dopuszczalność drogi komisyjnej w sprawach cywilnych	50
6. Podsumowanie	53
Rozdział III	
Charakterystyka wojewódzkich komisji ds. orzekania o zdarzeniach medycznych	54
1. Status prawny komisji	54
2. Powołanie członków komisji	56
3. Ustalanie składów orzekających wojewódzkich komisji i ich zmiana	62
4. Rola przewodniczącego składu orzekającego	65
5. Brak konfliktu interesów członka składu orzekającego	68
6. Nadzór nad komisją	73
7. Podsumowanie	76

Rozdział IV

Zasady postępowania komisyjnego	78
1. Rola zasad w postępowaniu komisyjnym	78
2. Zasada prawa dostępu obywateli do komisji	79
3. Zasada prawdy	81
4. Zasada kontrydiktoryjności	83
5. Zasada równouprawnienia stron	84
6. Zasada reprezentacji	86
7. Zasada jawności postępowania	89
8. Zasada bezpośredniości	91
9. Zasada dostępu obywateli do informacji	92
10. Zasada ustności	93
11. Zasada efektywności postępowania	94
12. Zasada koncentracji materiału dowodowego	96
13. Zasada terminowości	97
14. Zasada formalizmu postępowania	98
15. Zasada dwuinstancyjności postępowania	99
16. Zakaz nadużycia prawa w postępowaniu komisyjnym	100
17. Podsumowanie	103

Rozdział V

Zakres przedmiotowy postępowania przed wojewódzką komisją ds. orzekania o zdarzeniach medycznych	105
1. Uwagi ogólne	105
2. Przesłanki odpowiedzialności szpitala	105
3. Podstawa odpowiedzialności szpitala	107
3.1. Obiektywizacja winy	107
3.2. Postępowanie niezgodne z aktualną wiedzą medyczną	111
4. Przyczyna zdarzenia medycznego	120
4.1. Diagnoza	120
4.2. Leczenie, w tym zabieg operacyjny	124
4.3. Zastosowanie produktu leczniczego	126
4.4. Zastosowanie wyrobu medycznego	126
5. Skutek – szkoda	128
5.1. Zakażenie	129
5.2. Uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia i śmierć	131
6. Łącznik – prawdopodobieństwo zaistnienia zdarzenia medycznego ..	131
7. Zdarzenia nieobjęte zakresem przedmiotowym pojęcia zdarzenia medycznego	133
8. Podsumowanie	139

Rozdział VI

Uczestnicy postępowania	140
1. Podmiot składający wniosek	140
1.1. Pacjent	141
1.2. Spadkobiercy	144
2. Szpital	150
3. Ubezpieczyciel	156
4. Pełnomocnicy uczestników	159
5. Podsumowanie	162

Rozdział VII

Wniosek o ustalenie zdarzenia medycznego	164
1. Komisja właściwa dla rozpatrzenia wniosku	164
2. Termin wniesienia wniosku o ustalenie zdarzenia medycznego	165
3. Brak możliwości rozpoznania wniosku o ustalenie zdarzenia medycznego	168
4. Treść wniosku o ustalenie zdarzenia medycznego	175
5. Opłata od wniosku o ustalenie zdarzenia medycznego	179
6. Pozostawienie wniosku bez rozpatrzenia	181
7. Ustosunkowanie się szpitala i ubezpieczyciela	183
8. Wyznaczanie terminów posiedzenia	187
9. Cofnięcie wniosku	189
10. Podsumowanie	193

Rozdział VIII

Czynności podejmowane przed wojewódzką komisją ds. orzekania o zdarzeniach medycznych	194
1. Pisma i wnioski uczestników postępowania	194
2. Wezwania i zawiadomienia	196
3. Doręczanie pism	197
4. Terminy	200
5. Uchybienia terminom i kwestia przywrócenia terminu	207
6. Podsumowanie	209

Rozdział IX

Postępowanie przed wojewódzką komisją ds. orzekania o zdarzeniach medycznych	210
1. Regulacja prawna postępowania	210
2. Przygotowanie posiedzenia	212
3. Przebieg posiedzenia wojewódzkiej komisji	213

4.	Gwarancje uprawnień dla uczestników postępowania przed wojewódzką komisją	220
5.	Zawieszenie postępowania i jego umorzenie	221
5.1.	Zawieszenie postępowania	221
5.2.	Umorzenie postępowania	225
6.	Podsumowanie	227

Rozdział X

Reguły poznania w postępowaniu przed wojewódzką komisją ds.

orzekania o zdarzeniach medycznych	228
1. Zagadnienia ogólne	228
2. Dowody – definicja	231
2.1. Fakty niewymagające dowodu	232
2.2. Domniemania i dowód <i>prima facie</i>	233
2.3. Uprawdopodobnienie	235
3. Postępowanie dowodowe	237
3.1. Zagadnienia ogólne	237
3.2. Dokumenty, w tym dokumentacja medyczna	239
3.3. Zeznania świadków	254
3.4. Powołanie i opinia biegłych	258
3.5. Wizytacja pomieszczeń i urządzeń szpitala	261
3.6. Udział stron	262
3.6.1. Informacyjne wysłuchanie stron	262
3.6.2. Przesłuchanie stron	263
3.7. Inne środki dowodowe	264
4. Dowód pozyskany w sposób sprzeczny z prawem	265
5. Ocena dowodów	266
6. Ciężar dowodzenia	268
7. Podsumowanie	271

Rozdział XI

Orzeczenie	273
1. Przedmiot orzekania	273
2. Podstawa orzekania	279
3. Czas orzekania	279
4. Uzasadnienie orzeczenia	281
5. Sprostowanie i uzupełnienie orzeczenia	284
6. Prawomocność orzeczenia	286
7. Wykonalność orzeczeń	287
8. Podsumowanie	289

Rozdział XII

Odszkodowanie lub zadośćuczynienie pieniężne	290
1. Propozycja ubezpieczyciela lub szpitala	290
2. Wysokość odszkodowania i zadośćuczynienia	292
3. Przyjęcie lub odrzucenie świadczenia	296
4. Brak propozycji ubezpieczyciela lub podmiotu leczniczego prowadzącego szpital	298
5. Egzekucja należności od ubezpieczyciela albo podmiotu leczniczego prowadzącego szpital	298
6. Podsumowanie	299

Rozdział XIII

Koszty postępowania	301
1. Opłata od wniosku o ustalenie zdarzenia medycznego	301
2. Wydatki w postępowaniu o ustalenie zdarzenia medycznego	303
3. Problem zwrotu innych kosztów, jakie generuje postępowanie przed komisją	307
4. Rozkład ciężaru kosztowego	308
5. Egzekucja należności	314

Zakończenie. Ocena rozwiązań prawnych i wnioski <i>de lege ferenda</i>	315
---	-----

Wykaz orzeczeń	321
-----------------------------	-----

Bibliografia	325
---------------------------	-----

WYKAZ SKRÓTÓW

Akty prawne

- EKPC – Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzona w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 z późn. zm.)
- k.c. – ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 121 z późn. zm.)
- k.k. – ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.)
- Konstytucja RP – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)
- k.p.c. – ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 101 z późn. zm.)
- k.p.k. – ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555 z późn. zm.)
- r.r.d. – rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2010 r. w sprawie rodzajów i zakresu dokumentacji medycznej oraz sposobu jej przetwarzania (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 177 z późn. zm.)
- u.d.l. – ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 217 z późn. zm.)
- u.p.p. – ustawa z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 159 z późn. zm.)
- u.z.l. – ustawa z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentyisty (tekst jedn.: Dz. U. z 2011 r. Nr 277, poz. 1634 z późn. zm.)

Czasopisma i wydawnictwa promulgacyjne

OSNC	–	Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna
OSNKW	–	Orzecznictwo Izby Karnej i Wojskowej Sądu Najwyższego
OSNP	–	Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych
OSP	–	Orzecznictwo Sądów Polskich
OSPiKA	–	Orzecznictwo Sądów Polskich i Komisji Arbitrażowych
OTK	–	Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego
OTK-A	–	Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego; Seria A
PiM	–	Prawo i Medycyna
PiP	–	Państwo i Prawo
PS	–	Przegląd Sądowy

Inne

ETPC	–	Europejski Trybunał Praw Człowieka
ETS	–	Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KEL	–	Kodeks Etyki Lekarskiej z dnia 2 stycznia 2004 r.
komisje, wojewódzkie komisje	–	wojewódzkie komisje ds. orzekania o zdarzeniach medycznych
postępowanie komisyjne	–	postępowanie przed wojewódzką komisją ds. orzekania o zdarzeniach medycznych
SN	–	Sąd Najwyższy
TK	–	Trybunał Konstytucyjny

PRZEDMOWA

Powstanie tej książki zostało zainspirowane problemami, z jakimi autorzy spotykali się podczas przeszło dwuletniej pracy w Wojewódzkiej Komisji ds. Orzekania o Zdarzeniach Medycznych w Warszawie. Problemy te wynikały z wprowadzanych w życie rozwiązań instytucjonalnych i prawnych dotyczących pierwszego w Polsce pozasądowego modelu dochodzenia roszczeń w zakresie zdarzeń medycznych¹.

Poprzez powołanie do życia z dniem 1 stycznia 2012 r. szesnastu wojewódzkich komisji ds. orzekania o zdarzeniach medycznych spełniły się zgłaszane w doktrynie prawa postulaty o ustanowienie w Polsce szczególnego systemu kompensacji szkód ponoszonych przez pacjentów w zakresie zdarzeń medycznych bez potrzeby orzekania winy personelu medycznego². Ustanowienie tego rodzaju mechanizmów prawnych niewątpliwie stanowi poważne odstępstwo od obowiązujących dotychczas zasad tradycyjnego reżimu odpowiedzialności odszkodowawczej na drodze sądowej. Wspomniana regulacja ma odciążyć sądy, a przede wszystkim skrócić drogę uzyskiwania przez pacjentów odszkodowania i zadośćuczynienia w sytuacji wystąpienia zdarzenia medycznego. Kierunek przyjętych rozwiązań jest słuszny, niemniej istnieje cały szereg wątpliwości natury prawnej, które dotyczą wprowadzonych zmian. Działalność komisji w praktyce ujawniła wiele problemów nieuwzględnionych przez ustawodawcę, przed którymi każdego dnia stają członkowie tych komisji oraz poszkodowani pacjenci i ich przedstawiciele.

---

¹ Ustawa z dnia 28 kwietnia 2011 r. o zmianie ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta oraz ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 113, poz. 660).

² K. Bączyk-Rozwadowska, *Odpowiedzialność cywilna za szkody wyrządzone przy leczeniu*, Toruń 2007.

Publikacja zawiera autorskie uwagi dotyczące przepisów regulujących pozasądowy model rekompensaty szkód powstałych w wyniku zdarzeń medycznych. Mają one zarówno charakter generalny i teoretyczny, jak i praktyczny. Podstawowym założeniem opracowania jest przybliżenie czytelnikom (w szczególności kierownikom podmiotów leczniczych i ich przedstawicielom, pacjentom, adwokatom, radcom prawnym, przedstawicielom prawniczych środowisk akademickich, jak również studentom zainteresowanym prawem medycznym) systemowych założeń przyjętego rozwiązania w sferze rekompensaty szkód medycznych, ze wskazaniem na odmienności względem tradycyjnej sądowej rekompensaty szkód opartej na zasadzie winy, oraz analiza przepisów regulujących polski pozasądowy model dochodzenia roszczeń.

Autorzy mają świadomość w pełni pionierskiego charakteru publikacji, jednak podjęli się jej przygotowania, dążąc do uporządkowania dotychczas wypracowanej praktyki działalności wojewódzkich komisji oraz sformułowania wniosków *de lege ferenda*.

Doktor habilitowany nauk prawnych Dorota Karkowska³

Radca prawny Jacek Chojnacki⁴

---

³ Adiunkt w Katedrze Prawa Ubezpieczeń Społecznych i Polityki Społecznej, Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Łódzki, ul. Kopcińskiego 8/12, 90–232 Łódź; Zastępca Przewodniczącego Wojewódzkiej Komisji ds. Orzekania o Zdarzeniach Medycznych w Warszawie.

⁴ Przewodniczący Wojewódzkiej Komisji ds. Orzekania o Zdarzeniach Medycznych w Warszawie.

SYSTEMOWE ZAŁOŻENIA POZASĄDOWEGO ORZEKANIA O ZDARZENIACH MEDYCZNYCH

1. Ewolucja zasad odpowiedzialności cywilnej za szkody medyczne

W okresie dwudziestolecia międzywojennego szpital ponosił odpowiedzialność za szkody powstałe z winy personelu uznanego za podwładnego i oraz za szkody organizacyjne.

Artykuł 145 kodeksu zobowiązań⁵ przewidywał na zasadzie ryzyka odpowiedzialność zwierzchnika za szkody wyrządzone przez podwładnego, niezależnie od jego kwalifikacji zawodowych. Zgodnie z tym artykułem między powierzającym wykonywanie czynności a wykonawcą istniał stosunek zależności i podporządkowania, wyrażający się prawem wydawania wiążących poleceń, rozkazów i wskazówek co do sposobu realizacji powierzonych zadań⁶. W świetle przywołanego przepisu za personel podległy szpitalowi uznawano tylko tzw. pomocniczy personel medyczny, w szczególności felczerów, pielęgniarki czy laborantów, natomiast za podwładnego nie uznawano lekarza. Wiązało się to z przekonaniem, iż w zakresie powierzanych lekarzowi fachowych czynności, obejmujących diagnozę i terapię, jest on niezależny od szpitala i tym samym nie może być uznany za podwładnego kierownictwa szpitala. Oznaczało to, że poszkodowani, którzy domagali się od szpitali odszkodowania za szkody powstałe przy leczeniu, nie uzyskiwali rekompensaty, ponieważ sądy konsekwentnie przyjmowały, że lekarze, także ci zatrudnieni na podstawie umowy o pracę, są w zakresie wykonywanych czynności samodzielni i całkowicie niezależni od

---

⁵ Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. – Kodeks zobowiązań (Dz. U. Nr 82, poz. 598 z późn. zm.).

⁶ K. Bączyk-Rozwadowska, *Odpowiedzialność cywilna...*, s. 44 i n.

szpitala⁷. Poszkodowani musieli tym samym występować o naprawienie szkody bezpośrednio do lekarza i byli zobowiązani do wykazania w postępowaniu dowodowym jego winy.

Natomiast na podstawie art. 134 kodeksu zobowiązań przyjęto możliwość obciążenia przedwojennych szpitali tzw. winą organizacyjną, czyli odpowiedzialnością za winę własną w przypadku szkód związanych z niezapewnieniem pacjentowi właściwych warunków przeprowadzenia zabiegu, zorganizowania leczenia lub nienależytego funkcjonowania szpitala oraz braku zapewnienia pacjentowi bezpieczeństwa⁸.

We wczesnym okresie po II wojnie światowej zasadniczo kontynuowano przedwojenną linię orzeczniczą, według której szpital nie ponosił odpowiedzialności za szkody wyrządzone pacjentowi, jeżeli wina lekarza dotyczyła czynności leczniczych, w zakresie których nie można go było uznać za podwładnego⁹. Istotne zmiany w zakresie odpowiedzialności szpitali za szkody wyrządzone przy leczeniu nastąpiły w chwili przyjęcia zasad odpowiedzialności państwa za szkody wyrządzone przez funkcjonariuszy państwowych w związku z wejściem w życie ustawy z 1964 r. – Kodeks cywilny¹⁰.

Na gruncie art. 417 k.c. za funkcjonariusza państwowego uznano każdą osobę zatrudnioną w państwowym zakładzie służby zdrowia, niezależnie od rodzaju stosunku zatrudnienia i charakteru wykonywanych czynności¹¹. Lekarz, obok personelu pomocniczego, został uznany za podwładnego szpitala i tym samym przyjęto zasadę odpowiedzialności państwa za każdą winę lekarza zatrudnionego w państwowej służbie zdrowia. Skarb Państwa obciążono obowiązkiem naprawienia szkód wyrządzonych przy leczeniu, zaś szpital przejął pełną odpowiedzialność za wszelkie wyrządzone pacjentowi szkody, niezależnie od tego, przy wykonywaniu jakich czynności (leczniczych czy administracyjnych) powstały¹².

⁷ *Ibidem*, s. 45–46.

⁸ K. Bączyk-Rozwadowska, *Odpowiedzialność cywilna...*, s. 47–48.

⁹ Orzeczenie SN z dnia 10 grudnia 1952 r., C 584/52, PiP 1953, z. 8–9, s. 367.

¹⁰ Przełomowy w dotychczasowej linii orzeczniczej okazał się wyrok z dnia 8 stycznia 1965 r. (OSP 1967, z. 9, poz. 220), w którym SN orzekł, że Skarb Państwa (szpital) odpowiada za szkody wyrządzone przez lekarza będącego funkcjonariuszem państwowym przy wykonywaniu powierzonej mu czynności także gdy szkoda stanowi następstwo błędu lekarskiego (diagnozy lub terapii).

¹¹ A. Szpunar, *Odpowiedzialność Skarbu Państwa za funkcjonariuszy*, Warszawa 1985, s. 123–124.

¹² J. Dąbrowa, *Odpowiedzialność deliktowa osoby prawnej za winę własną i cudzą*, Studia Cywilistyczne 1971, t. XVI, s. 32.

Tym samym doszło do zróżnicowania podstaw odpowiedzialności za szkody wyrządzone przy leczeniu w zależności od miejsca zatrudnienia lekarzy i statusu prawnego zakładu leczniczego. Skarb Państwa ponosił odpowiedzialność za lekarza-funkcjonariusza (art. 417 i n. k.c.) w społecznych zakładach służby zdrowia, odpowiadając zarówno za błędy diagnozy czy terapii, jak i za zaniedbania organizacyjne.

Natomiast w sytuacji gdy szkoda została wyrządzona w szpitalu niepaństwowym (nieuspołecznionym), jak np. spółdzielnia lekarska, w grę wchodziła odpowiedzialność zakładu leczniczego oparta na art. 430 k.c. i pozostająca w ścisłej zależności od zaliczenia konkretnych uchybień lekarza do jednej z kategorii czynności leczniczych lub nieleczniczych. Szpital ponosił odpowiedzialność za szkody wyrządzone przy leczeniu tylko wówczas, gdy lekarz został uznany przez sąd za podwładnego w rozumieniu art. 430 k.c. także w zakresie fachowej wiedzy i umiejętności.

Odrębną kwestię stanowiło przejście odpowiedzialności Skarbu Państwa z art. 417 k.c. (w oparciu o konstrukcję tzw. winy anonimowej) w szczególności za szkody powstałe w trakcie hospitalizacji. Pacjent w trakcie pobytu w szpitalu miał styczność z wieloma różnymi pracownikami szpitala, często zespołowo wykonującymi świadczenia medyczne. Takie sytuacje często uniemożliwiały wskazanie konkretnej osoby, którą można było uznać za winną doprowadzenia do szkody. Jednocześnie niesłuszne wydawało się pozbawienie poszkodowanego prawa do kompensacji szkody z tego powodu, że zachodziły trudności z ustaleniem bezpośredniego sprawcy, jeżeli było wiadomo, iż należał on do kręgu osób, za które odpowiedzialność ponosił Skarb Państwa (szpital). Zastosowanie art. 417 k.c. wchodziło w grę w każdym przypadku, gdy spełnione zostały przewidziane w nim przesłanki odpowiedzialności.

Charakter wyjątkowy miała norma z art. 419 k.c., w której ustawodawca rozszerzył zakres obowiązku naprawienia szkód doznanych w następstwie działalności państwa poza granice wytyczone przez ogólne zasady odpowiedzialności zawarte w art. 417, 418 oraz 420 k.c. Zgodnie z literalnym brzemieniem przepis ten mógł znaleźć zastosowanie wówczas, gdy na podstawie przepisów o czynach niedozwolonych Skarb Państwa nie odpowiadał za szkodę wyrządzoną przez funkcjonariusza przy wykonywaniu powierzonej mu czynności, ale ze względu na charakter tej szkody (uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia) i jej osobiste następstwa dla poszkodowanego (niezdolność do pracy, ciężkie położenie materialne, utrata żywiciela) za przyznaniem odszkodowania przemawiały zasady współżycia społecznego. Tym samym przyjęcie zasad słuszności jako pod-

Dorota Karkowska – doktor habilitowany nauk prawnych, adiunkt w Katedrze Prawa Ubezpieczeń Społecznych i Polityki Społecznej Uniwersytetu Łódzkiego; specjalistka w zakresie prawa medycznego; członek Rady Fundacji Instytutu Praw Pacjenta i Edukacji Zdrowotnej; założyciel i prezes Fundacji Ius Medicinæ; wiceprzewodnicząca mazowieckiej Komisji do Spraw Orzekania o Zdarzeniach Medycznych w Warszawie.

Jack J. Chojnacki – radca prawny, specjalista w zakresie prawa medycznego; od ponad 10 lat współpracuje z instytucjami zajmującymi się ochroną zdrowia, w tym z Ministerstwem Zdrowia, Głównym Inspektoratem Sanitarnym, Centrum Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych oraz Mazowieckim Urzędem Wojewódzkim w Warszawie; przewodniczący Wojewódzkiej Komisji do Spraw Orzekania o Zdarzeniach Medycznych w Warszawie.

■ Celem publikacji jest prezentacja procedury dochodzenia roszczeń o ustalenie zdarzenia medycznego przed wojewódzką komisją do spraw orzekania o zdarzeniach medycznych. Tryb dochodzenia roszczeń przed komisją stanowi nową formę dochodzenia rekompensaty szkód przez pacjentów i ich spadkobierców i jest alternatywą wobec cywilnego postępowania sądowego.

■ Komisja orzeka, czy zdarzenie, którego następstwem była szkoda majątkowa lub niemajątkowa, stanowiło błąd medyczny. Wydanie przez komisję orzeczenia o ustaleniu takiego zdarzenia stanowi podstawę do przyznania wnioskodawcy odszkodowania lub zadośćuczynienia pieniężnego wypłacanego przez ubezpieczyciela lub bezpośrednio przez szpital.

■ W książce omówiono m.in.:

- sytuację prawną stron tego postępowania, tj. wnioskodawcy, szpitala, ubezpieczyciela i ich pełnomocników,
- zakres przedmiotowy działalności komisji,
- poszczególne czynności procesowe, od złożenia wniosku do wydania orzeczenia,
- kwestię kosztów postępowania i zasady otrzymania odszkodowania.

■ Publikacja jest przeznaczona dla menedżerów w szpitalach i przychodniach, pracowników organów założycielskich podmiotów leczniczych, praktyków prawa specjalizujących się w prawie medycznym i prawach pacjenta, a także dla pacjentów.

ISBN 978-83-264-3367-2

9 788326 433672

Cena 79 zł
(w tym 5% VAT)

Zamówienia:

infolinia 801 04 45 45, fax 22 535 80 01

zamowienia.ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

9788326433672 W01P01